

Men hvis hvem som helst tiltar seg den vidunderlige evnen til å stille spørsmål, til å formulere dem, til å kjenne alle deres irrganger og peke ut enhver løsning, ville det bane veien for en uutholdelig banalisering, vulgarisering og forenkling.

I beste fall ville det bli en innfallsport til allmen fordumming. I verste fall til et mildt, smilende, nesten usynlig barbari.

Begge mulighetene innebærer en fare for at vi blir rammet av en forkvakling uten sidestykke av «det offentlige rom», som utgjør rammen og selve forutsetningen for all demokratisk utvikling.

Se opp, sa Hannah Arendt, for klišéenes, trivialitetenes og flosklenes diktatur.

Se opp, advarte Heidegger i et berømt avsnitt av *Zein und Zeit*», for den skjebnesvangre styrken i praten som hele tiden fødes hemningsløst i den offentlige sfære.

Og la følgelig de intellektuelle leve, hvis rolle det formodentlig ikke er å forenkle verden, men derimot problematisere den nettopp for å motstå det som så altfor lett kan bli våre nye tomme ord.

Man kan lese hva Hermann Broch har skrevet om helvete i 1' art pour 1' art, avsmaken for den rene litteraturen og hans krav om at etikken bør styre all estetikk:

Det er avgjørende ord. Skrekkinngydende oppfordringer om å slutte seg til «tidsånden». Halvgale uttalelser om Nero som gjøres til mønster for den «estetiserende litteraten». Og tvilsom lesning av Kafka som «når han kjente hvor utilstrekkelig kunsten var som tilnærmelsesmedode» – ifølge Hermann Broch – skulle ha bestemt seg for å «forlate ordenes rike og ønske at hans arbeide ble tilintetgjort».

Men problemet gjenstår i sin mest rendyrkede form, og ingen skribent med rett til å kalle seg det, har såvidt jeg vet klart å unngå det: I hvilket grad er jeg, jeg som skriver, ikke bare et vidne til, men også en forbundet del av verden?

Bernard Henri-Lévy er forfatter, forlegger og filosof, Frankrike.